БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 52 (6487)
МАРТЫН 11
СРЕДА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Өөрынгөө барагдашагүй ехэ хүсэндэ ба арга боломжонуудта батаар этигэдэг советскэ арад коммунизм байгуулгын агуухэ хэрэгые зохёон бүтээжэ байна. Коммунизм тээшэ советскэ общсствын урагшаа дабшалгые зогсоожо шадаха хүсэн гэжэ дэлхэй дээрэ байхагүй! *Г. М. МАЛЕНКОВ.*

Агуухэ Сталинай нэрэ хэтэдээ мүнхэ

Уржадэр, мартын 9-дэ, манай социалистическэ Эхэ ороной ажалшад, дэлхэйн бүхы түрүү ба прогрессивнэ хүн түрэлтэн өөрынгөө хизааргүй дуратай инаг багша, гайхамшаг ехэ гени Иосиф Виссарионович Сталиниие хүдөөлүүлбэ.

Сэсэн мэргэн вождьмнай мүнөө манайгаа зэргэдэ байхагүй. Тэрэ наһаа өөрынгөө багша Владимир Ильич Ленинтэй зэргэлээд Москвагай Улаан талмай дээрэхи мавзолей соо нойрсожо байна. Нүхэр И. В. Сталин бүхы дэлхэйн пролетаринарай вождь Ленин багшатай хамта түхэлэй, марксистска парти байгуулһан ба хүмүүжүүлһэн юм. Энэ парти өөрынгөө бүхы революционно ажал-ябуулга, бүхы түүхэ худэлмэришэн ангиие капиталай богоолшолгоһоо сүлөөлхэ хэрэгтэ зорюулһан байна. Энэ парти Ленин—Сталинай парти —манай ородо Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци хэлгые, дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ эгээн түрүүн худэлмэришэн ба таряашанай социалистическэ гүрэн байгуулгые хэгээ. В. И. Ленинэй нүгшэһэнэй удаадэхи бүхы жэлнүүдтэ И. В. Сталин советскэ гүрэниие ударидан ябажа, манай арадые бүхы дэлхэйн-түүхэтэ илалтануудта хүргөө. Социализмын ороной агуухэ илалтануудта нүхэр Сталинай габьяа хэмжээгүй, сэгнэлтэгүй ехэ. Тэрэнэй аша габьяае Советскэ Союзай ажалшад һайнаар мэдэрнэ. Тиимэһээ тэдэнэр агуухэ вождиингоо нүгшэһэн тухай мэдээе гүн гүнзэгы гашуудалтайгаар абаба.

Нүхэр Сталин өөрынгөө хэзээдэ ехэ, гүнзэгы удхата теоретическэ зохёолнуудаараа, коммунизм байгуулалтын түлөө тэмсэлэй программаар Коммунистическэ партиие, манай бүхы арадые зэбсэглээ.

Нүхэр Сталин сэсэн мэргэн национальна политика найруулан зохёожо, тэрэниие бодото хэрэг дээрэ бэелүүлээ. Энэ политикын ашаар мүнөө манай ороной бүхы арадууд олонациональна единэ гүрэнэй тэгшэ эрхэтэй гэшүүд болоо, ахай, хани барисаатай ахадүүнэй бүлэ болон жагсаа. Арадуудай хүбаран хүгжэхэ хэрэгтэ ленинско-сталинска национальна политикын ямар һайн һайхан нүлөө үзүүлһэниие манай Бурят-Монголой жэшээ дээрэ харанабди. Урдань дарлагдажа, эрхэ сүлөөгүй байһан арадшад — бурядууд советскэ засагай үедэ агуухэ ород арадай тусаламжаар өөрынгөө гүрэн түрэ тогтоогоо. Түүхэтэ богонихон болзор соо Бурят-Монгол өөрынгөө экономикынгаа ба культурынгаа талаар нилээд хүгжэһэн, Советскэ Союзай автономно республикануудай нэгэн болонхой. Республикын территори дээрэ социалистическэ индустри һалбаран хүгжөө, томо томонууд колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд байгуулагданхай. Энэ саг соо олон тоото национальна кадрнууд — инженернүүд, технигүүд, врачууд, багшанар, уранзохёолшод, зураашад, артистнууд гэхэ мэтын мэргэжэлтэд ургажа гараа.

Эдэ бүгэдын түлөө Бурят-Монгол арад Коммунистическэ партида, тэрэнэй вождьнор Ленин ба Сталинда уялгатай. Советскэ арадай өөһэдынгөө сэсэн мэргэн инаг багша И. В. Сталиниие гээгээд байһан тон хүндэ гашуудалтай үдэрнүүдтэ республикын худэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци Коммунистическэ партиин, Ленин Сталинай урда тон ехэ уялгатай байһанаа эли тодоор харуулаа.

Нүхэр Сталинай нүгшэһэнтэй дашарамдуулан һаябын үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэһэн ажалшадай шанал-гашуудалай митингнүүд ба суглаанууд дээрэ ехэһээ бага хүрэтэрөө тон гүнзэгы уйдхар гашуудалаа мэдүүлбэд. Республикын бүхы нютагуудһаа бэшэгүүд ба телеграммануд ерэжэ үргэлжэлһөөр. Ажалша арад эдээн соогоо Ленин—Сталинай агуухэ хэрэгтэ эсэстээ хүрэтэр үнэн сэхэ байһанаа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие ба Советскэ Правительствые тойрон бүри нигтаар жагсаха байһанаа, өөһэдынгөө революционно һэрэмжые улам дээшэлүүлхэ байһанаа, дотоодын ба гадаадын элдэб дайсадһаа Эхэ ороноо хёрхоор хамгаалха байһанаа мэдүүлнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум эдэ гашуудалта хүндэ үдэрнүүдтэ парти болон арадтаа хандаха зуураа, парти, манай Эхэ ороной бүхы ажалшад Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые тойрон үшөө ехэ нигтаар жагсаха, манай орон дотор коммунизм байгуулгын агуухэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ, зохёон байгуулхы эршэ зоригоо хандуулха байһандань батаар этигэнэ.

Манай инаг түрэл багша ба эсэгэ Иосиф Виссарионович Сталин манһаа хэтэдээ хахасаа. Гэбэшье, тэрэнэй мүнхэ нэрэ советскэ арадай ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй зүрхэндэ хододоо оршожо байха. Манай арадай зол жаргалтайгаар ажаһуухын түлөө тэрэнэй хэһэн агуухэ хэрэгэйнь алдар соло хэтын хэтэдэ мандаха.

Советскэ арад Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые, Советскэ правительствые тойрон нигтаар жагсана

☆

СТАЛИН АРАДАЙ СЭДЬХЭЛ ЗҮРХЭНДЭ, АЖАЛ ХЭРЭГҮҮДТЭ ХЭТЭДЭЭ ОРШОЖО БАЙХАЛ

КИЕВ, мартын 9. (ТАСС). Энэ гашуудалта үдэр бүхы хүнүүдэй һанал бодол, хүсэл эрмэлзэлгэ адли байба. Тэдэнэр городой центртэ, Крещатигта, Сталинай нэрэмжэтэ талмай дээрэ сугларжа, нюур нюураа харалсан, бүгэдэ арадайнгаа уйдхар гашуудалые мэдүүлбэ.

Агуухэ вождьтоёо агуухэ советскэ арадай хахасалгын саг ерэбэ.

Олон мянган хүнүүд нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгые радиогоор шагнанад.

...Артиллерийскэ салюдай сууряан город дээгүүр зэдэлнэ. Сталинай талмай дээрэ, бүхы Крещатигые зубшан байһан олон арбан мянган хүнүүд пулаад малгайгаа абан зогсонод. Завод, фабрикануудай гудогууд агаарта зэдэлнэ.

Украинын столицада, бүхы республика дотор мүнөөдэр шаналал-гашуудалай митингнүүд болон суглаанууд үнгэргэгдөө. Металлургнууд болон горнягууд, машина бүтээгшэд болон нефтянигууд, колхознигууд болон модошод, коммунизмын агуухэ барилгануудай ажалшад, интеллигентнэ ажалтай хүнүүд — бүхы ажалшад партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ Правительствода үнэн зүрхэнһөө бэшэһэн олон мянган бэшэг, телеграммануудые эльгээжэ, Иосиф Виссарионович Сталинай ами наһаяа үгэһэн хэрэгэй түлөө өөһэдынгөө хүсэ шадалые гамнахагүйбди гэжэ тангаригаа үгэбэ.

«Ленинская кузница» гэжэ киевскэ заводой слесарь-монтажник нүхэр Гнатюк бүхы худэлмэришэдэй һанал бодолые мэдүүлэн, нигэжэ хэлээ:

—Манай гашуудал угаа ехэ. Зүгөөр Сталинай хүмүүжүүлһэн бидэнэр, советскэ хүнүүд, толгойгоо гунхуулхагүйбди, зоригоо хухархагүйбди. Партиин Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые тойрон улам бүри нигтаар, улам бүри бүхөөр жагсахабди, сталинска агуухэ хараа бодолнуудые бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эршэ зоригоо хандуулхабди. Партиин Ленинско-Сталинска Центральна Комитедэй хүтэлбэреэр бидэнэр коммунизм байгуулхабди!

Республикын ажалшад табадахи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тула ехэ уялгануудые митингнүүд, суглаанууд дээрээ абаба.

☆ ☆

Тбилисиин ажалшад агуухэ вождьтоёо хахасаба

Нүхэр И. В. Сталинай дурасхаалда зорюулагдан хоёр зуу мянган хүнэй хабаадалгатай шанал-гашуудалай митинг болобо

ТБИЛИСИ, мартын 9. (ТАСС). Мүнөөдэр Тбилисиин ажалшад бүхы оронтойгоо хамта Коммунистическэ партиин, советскэ арадай ба бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй агуухэ вождь нүхэр Сталинтай хахасаба. Шаналал-гашуудалай городской митингдэ хабаадахын тула мүнөөдэр Бериин нэрэмжэтэ талмай дээрэ ба тэрэнэй хажуугаархи үйлсэнүүдтэ 200 мянга гаран хүнүүд сугларба.

Грузиин компартиин Тбилисскэ городской комитедэй секретарь нүхэр Балавадзе тобшохон үгэ хэлэжэ, митинг нээбэ. Грузиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө Грузиин компартиин ЦК-гэй секретарь нүхэр Буджиашвили үгэ хэлэбэ.

—Ленин — Сталинай партида хизааргүй үнэн сэхэ Грузиин коммунистнууд хадаа партиин зэргэнүүдэй булад хатуу нэгэдэлые, бата эмхидэлые нангинаар сахиха, парти арад хоёрой үндэһэн холбоо барисаае үшөө ехээр бэхижүүлхэ, хододоо һэрэмжэтэй байха, дотоодын ба гадаадын дайсадтай тэмсэхэдээ эбсэшэгүй байха гэһэн тангариг үгэнэ, — гэжэ нүхэр Буджиашвили хэлэбэ. — Грузиин ажалшад Коммунистическэ партиие, Советскэ Правительствые тойрон бүри нигтаар жагсажа, манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхын түлөө, коммунизмын түгэс илалтын түлөө өөһэдынгөө ажалай оролдолго хүсэлые эршэдхэхэ, шэн зоригтойгоор тэмсэхэ байна.

Сталинай нэрэмжэтэ паровозовагон заһабарилгын заводой слесарь-стахановец Павел Беденашвили митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа нигэжэ мэдүүлээ:

— Манай заводой түүхэ вождиимнай нэрэтэй таһаршагүй холбоотой юм. Манай заводто Иосиф Виссарионович Сталин өөрынгөө алдарта ажал-ябуулгые эхилһэн байгаа. Сталинай алдарта заншалаар омогорхон, манай заводой коллектив Эсэгэ оронойнгоо аша туһада шэн зоригтойгоор, стахановскаар ажаллажа байна.

Сталин нүгшэбэ. Зүгөөр Ленинтэй хамта тэрэнэй байгуулһан агуухэ Коммунистическэ парти бии, тэрэнэй хүтэлбэреэр советскэ арад агуухэ Сталинай сэсэн мэргэн түсэбүүдые бэелүүлхэ байна.

Шаналал-гашуудалай митингдэ хабаадагшад Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээхэ телеграмма баталан абаба.

Вождьтоёо хахасаха һүүлшын минутанууд ерэбэ. Артиллерийскэ буудалгаар хэгдэһэн салют фабриканууд болон заводуудай гудогуудтай ниилэн зэдэлбэ.

Сталинградайхид вождиингоо захяа заабаринуудые дүүргэхэл

СТАЛИНГРАД, мартын 9. (ТАСС). Нүхэр Сталинай бронзово скульптурын табигдаһан табсан шаналал-гашуудалые тэмдэглэһэн бүдөөр хүрөэлэгдэнхэй. Үдэрэй 12 часта олон арбан мянган сталинградайхид эндэ сугларжа, агуухэ вождь ба багшаяа хүндэлбэ. Сталинградай промышленна предприятинуудай, барилгануудай болон эмхи зургаануудай олон тоото делегацинууд хойно хойноһоо ерэжэ, эндэ веногуудые табиба.

Нүгшэһэн тэмсэлшэдэй талмай дээрэ ба тэрэнэй хажуугаархи үйлсэнүүдтэ хүнүүд дүүрэн. Сталинградайхид абяа шэмээгүй болон зогсожо, Москвада болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь нүхэр Г. М. Маленковой, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонор нүхэр Л. П. Бериин, нүхэр В. М. Молотовой хэлэһэн үгые радиогоор шагнаба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые тойрон бүри нигтаар жагсахабди, инаг вождиингоо захяа заабаринуудые дүүргэхэбди, манай орон дотор коммунизм байгуулгын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, зохёон байгуулхы эршэ зоригоо үгэхэбди гэжэ героическа Сталинградай ажалшад бүхы оронтойгоо хамта тангаригаа үгэбэ.

...Артиллерийскэ салюдай хүсэтэ нэерээн город дээгүүр зэдэлбэ. Ленин—Сталинай партитай бата бүхэ холбоо барисаатай байһанаа советскэ патриот бүхэн эдэ минутануудта улам хүсэтэйгөөр мэдэрбэ.

☆

СТАЛИНСКА ЗАМААР УРАГШАА, КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ!

КИШИНЕВ, мартын 9. (ТАСС). Мүнөөдэр Молдавиин ажалшад бүхы советскэ арадтайгаа хамта хүндэтэ вождь ба багша, арадуудай эсэгэ ба хани нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие һүүлшынь замда үдэшэбэ.

И. В. Сталинай монумент тээшэ Кишиневой ажалшадай түлөөлэгшэд ошожол, ошожол байгаа. Коммунистическэ партиин дура зоригоор һэргээн бодхоогдоһон ба шэнэдхэн хубилгагдаһан городой үйлсэнүүдээр ябажа, немецко-фашистска булимтарагшадһаа Молдавиин столицые сүлөөлһэн сэрэгшэдтэ зорюулжа Верховно Главнокомандалагша И. В. Сталинай бэшэһэн приказай үгэнүүдые колоннонууд дээрэнь алтаар һиилэһэн Илалтын гайхамшаг ехэ аркын хажуугаар тэдэнэр ябажа гараһан байна.

И. В. Сталинай монументын хормойдо ажалшад хэдэн зуугаад веногуудые табиба. Монументын урдахи сквер сэсэгүүдээр бүрхөөгдэнхэй. Советскэ арадай, бүхы дэлхэйн ажалшадай аша туһада хэһэн бүхы юумынь түлөө вождьдоо заха хизааргүй ехэ баясхалан хүргэһэн үнэн зүрхэнэй үгэнүүд хара бүдөөр орёогдонхой веногуудай уб улаан лентэнүүд дээрэ бэшэгдэнхэй.

Үдэрэй арбан хоёр час. Артиллерийскэ салюдай болоходо, агаар доһолон дорьбобо. Фабриканууд, заводууд, паровозуудай таһалгарягүй утаар татагдаһан гудогууд сууряатан хүнхинэбэ. Станогууд зогсоогдобо. Конвейернүүд абяа шэмээгүй болоно. Айхабтар ехэ хохидолдо тохёолдоһон сэдьхэл зүрхэнэй уйдхар гашуудалые хүн бүхэн эдэ минутануудта бүри ехээр мэдэрбэ.

Хэдэн зуугаад хүнүүд тангариг мэтээр нигэжэ мэдүүлбэ:

—Нүхэр Сталинай хэрэг хэтэдээ мүнхэ. Агуухэ Коммунистическэ парти бидэнэрые сталинска замаар урагшань, коммунизмын илалта тээшэ хүтэлхэ! Манай партиин Центральна Комитедые тойрон, Советскэ Правительствые тойрон зэргэнүүдээ бүри нигтаар жагсаая!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой столица Улан-Удэ городой ажалшад Москвагай Улаан талмай дээрэ болоһон шаналал-гашуудалай митингдэ Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые шагнажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иосиф Виссарионович Сталинай хүдөөлүүлгэ тухай Москваһаа радиодамжуулга Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой хоёрдохи паровозо-механическа цехын хүдэлмэришэд ба албахаагшад шагнажа байна.

А. Мантаевай фото

Сталинай зааһан замаар урагшаа дабшая

Ажалшан арадай агууехэ вождь, хүн түрэлтэнэй гени Иосиф Виссарионович Сталинай нүгшэһэн тухай парти, правительствын мэдээсэлые Улан-Удын «Механлит» заводой коллектив дуулан сасуу, шаналал-гашуудалай митинг үнгэргэбэ.

Тус заводой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Санковец энэ митингые нээхэ зуураа, арад зоной жаргалта байдалай түлөө нүхэр Сталинай героическа тэмсэл тухайнь тодорхойгоор тогтон хэлэбэ. Удаань тэрэ хадаа КПСС-эй Улан-Удын Городской райкомой түлөөлэгшэ нүхэр Пашневто үгэ үгэбэ. Нүхэр Сталинай нүгшэһэн тухай партиин бүхы гэшүүдтэ ба советскэ арадта Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хандаһан мэдээсэлые нүхэр Пашнев уншаба.

— Сталин багшамнай наһанһаа нүгшөө, гэбэшье тэрэнэй агууехэ хэрэг хэтэдээ мүнхэ юм. Нүхэр Сталин өөрынгөө героическа ами наһые арадтаа, партидаа үнэн сэхээр алба хэхэ, манай орондо шэнэ, түүхэдэ энээнһээ урда тээ байгаагүй гүрэнии — социалистическэ гүрэнии байгуулха хэрэгтэ сүм зорюулһан байна.

Мүнөө манай партида, ажалшан арадта тон хүндэ гашуудал хохидолой ушараад байхадань, коммунистнууд ба бүхы ажалшад политическэ хизааргүй һэрэмжэтэй байха зэргэтэй гэжэ нүхэр Пашнев уряалба.

Тракторна цехын начальник нүхэр Перемитин үгэ абажа, манай туйлаһан бүхы илалтанууд инаг вождь нүхэр Сталинай нэрэтэй таһаршагүй холбоотой, тэрэнэй намтар манай ороной түүхэ мүн гэжэ мэдүүлбэ. Нүхэр Сталин наһанһаа нүгшэжэ, манай парти, советскэ арад, бүхы дэлхэйн ажалшад гениальна революционерые алдаба. Манай уйдхар гашуудал хэмжээлэшэгүй ехэ. Гэбэшье, бидэнэр СССР дотороо коммунизм байгуулха тухай нүхэр Сталинай зохёоһон гайхамшаг программые бэелүүлхын түлөө хүсэл зоригоо гамнахагүйбди, — гэжэ мэдүүлбэ.

— Мүнөө сталинска табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада, гаргаһан продукциингаа үные саашадань хямдаруулха, түүхэй эдые бүри алмаха, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ зорилготойбди. Минии хүтэлбэрилдэг цехын коллектив үйлэдбэриингөө түсэбые 120 процентһээ доошо бэшэ хододоо дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай,—гээд үгэеэ тэрэ түгэсхэбэ.

—Эб найрамдалай демократиин ба социализмын лагерь толгойлжо ябаһан манай хүсэн түгэс социалистическэ гүрэнии дам саашадань бэхижүүлхэ шухала гэжэ нүхэр Сталин манние һургадаг байгаа. Энэ заабаринь бидэнэр хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ уялгатайбди,— гэжэ шудхалгын цехын хүдэлмэришэн нүхэр Стрельцов хэлэбэ. Эхэ оронойнгоо һалбаран бадаралгын түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө оруулалта болгон үйлэдбэриингөө түсэбые үдэр бүри 300 процент дүүргэжэ байхаб гэһэн уялга тэрэ абаба.

Механическа цехын начальник нүхэр Белоусов, жиирэй хүдэлмэришэд нүхэд Панютин, Петров болон бусад гүнзэгы шаналалай үгэнүүдые хэлэхэ зуураа, Ленин—Сталинай партиин хэрэгэй, коммунизмын хэрэгэй түлөө хүсэ шадалаа, ами наһаяа гамнангүйгөөр ажаллаха байһанаа мэдүүлбэ.

Нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн зохёолнуудые, марксизм-ленинизмын гүн гүнзэгы теориие саг үргэлжэ шудалжа, орон дотороо коммунизм байгуулхын түлөө шууд сэхээр тэмсэхэ байһанаа заводой коллектив тус митинг дээрээ дахинаа харуулба.

Агууехэ Сталинай замаар...

Мартын 9-нэй үдэрэй 4 час. Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд цех бүхэндэ радиорепродукторнуудай хажууда сугларжа, агууехэ гени, хүн түрэлтэнэй амгалан байдалай түлөө тэмсэгшэ, бүхы дэлхэйн ажалшан арадта хүндэтэй нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинние һүүлшынь замда үдэшэлгые айхабтар анхаралтайгаар шагнана.

Эрид 5 часта Иосиф Виссарионович Сталинай бэе хүүртэй хуурсагые парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд Мавзолейдэ абаашажа, Владимир Ильичын бэе хүүртэй зэргэлүүлэн табиханъ гэжэ радиогоор хэлэнэ. Москвада болоһон артиллерийскэ салют бүхы оронниемнай доһолгоно. Тиихэдэнь эндэ байһан үбгэд, хүгшэд, эрэгтэй, эмэгтэй хүнүүд, үхибүүд гүн гүнзэгы шаналал-гашуудалда ороно.

Консервын заводой улаан булан соо 500 гаран хүн байба. Агууехэ вождьтоёо хахасалга тухай радиогоор дамжуулагдаһанай һүүлээр тэндэ митинг нээгдэбэ. Тус митинг дээрэ заводой стахановка Иванчилова үгэ абажа, И. В. Сталинай портрет тээшэ хараад, нюдэнһөө нёлбоһо ялалзуулан, иигэжэ мэдүүлбэ: — Манай этээн хүндэтэй эсэгэмнай! Та өөрынгөө һаруул һайхан ажаябадалые бүхы арад зоной амгалан байдалай түлөө зорюулаат. Та агууехэ Ленинтэй хамта манай Коммунистическэ партиие, Советскэ гүрэнии байгуулаат, Танай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро бидэнэр фашистска булимтарагшадые илаабди. Советскэ арадые ямаршье ехэ хүсэтэй дайсан илахагүйл. Танай тугые бидэнэр нарин нангинаар коммунизм тээшэ абажа ябахабди. Эхэ оронойнгоо улам ехээр һалбаран мандахын түлөө бидэнэр саашадаа бүри эршэтэйгээр ажаллахабди, — гээд нүхэр Иванчилова өөрынгөө бригадын хүдэлмэришэдэй үмэнэһөө халаан бүриингөө даалгабариие 110 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэбди гэжэ уялга абаба. Тэрэнэй һүүлээр пельменнэ цехын хүдэлмэришэн Кожина, үйлэдбэрилгын таһагай шалгагша Констрикова, консервын заводой директор Горобец гэгшэд үгэ хэлэжэ, агууехэ вождиин сэсэн мэргэн заабаринуудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди гэһэн тангариг үгэбэ.

Мүн энэ үедэ комбинадай мяхатоһоной цехтэ митинг боложо, субпродуктово цехын стахановка нүхэр Помулева үгэ абаад, иигэжэ мэдүүлээ:—Бидэнэр агууехэ багшатаяа хахасаад байхадаа, хэлэшэгүй ехэ хохидолдо орообди. Хэды хүндэ байбашье һаань, бидэнэр гуталжа, уйлажа, ямар нэгэн гуримгүй, мэгдүү ябадал гаргаха ёһогүйбди. Нигта эмхитэйгээр, бата зоригтойгоор ажаллажа Эхэ ороноо улам хүгжөөел!

Мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд Ленин—Сталинай партиин Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые бүри нигтаар тойрон жагсажа, хэтэдээ мүнхэ Сталинай замаар бата найдамтайгаар дабшахабди гэжэ мэдүүлнэ.

ЭХЭ ОРОНОЙ ШАНАЛАЛ

Сэнхир тэнгэриин сээжые
аюулта сахилгаан эсхэнэгүй,
Сэлмэг үдэрэй нарые
аадарай үүлэн бүглэнэгүй.
Зүгөөр бидэнэй гэрнүүд соо
гэнтэ харанхы болон,
Зүһэ шарайгаа хубилгашоо
түрэл манай Эхэ орон...
Дүлэтэ улаан тугууднай
һүрөөтэй ааляар буулгагдаад,
Дүрбэн талаһаань алаглан,
һүүдэртэ хараар хяазалагдаа.
Энэ уйдхарта тэмдэгы
юугээршье баллахын оногүй —
Эгээн хайратай Хүнэймнай
зүрхэн мүнөө сохилногүй,
Гэгээн урин шарайгаараа
бидэнээ энхэрэн золгохогүй,
Гэрэлтэ мавзолейн трибуна дээр
гараараа даллан зогсохогүй...
Хүн түрэлтэн мүнөөдэр
мантай хамта шанална,
Хүндэтэ харуулда жагсахадаа
иигэжэ дабтан хахасана:
— Арадуудай амгалан байдалай
алтан тугы бодхоһон,
Айл бүхэнэй жаргалай
арюун гуламты тодхоһон
Эсэгэ Сталин, мүнхэт,
бидэнээр хамта ябалсахат,
Эршэтэ халуун зүрхэтнай
зосоомнай хододоо лугшаха...
Сэнхир тэнгэриин сээжые
аюулта сахилгаан эсхэнэгүй,
Сэлмэг үдэрэй нарые
аадарай үүлэн бүглэнэгүй,
Зүгөөр бидэнэй гэрнүүд соо
гэнтэ харанхы болон,
Зүһэ шарайгаа хубилгашоо
түрэл манай Эхэ орон.

Ч. НАМЖИЛОВ.

Хэтэ мүнхэдөө залирхагүйл!

Бүхы дэлхэй уйдхар гашуудалаар доһолон, арадуудай агууехэ вождь, инаг эсэгэ Сталин багшаяа һүүлшынь замда мородхуулба.

Энээнһээ хойшо инаг хайрата багшынгаа хододоо энхэргэн, урин дулаан харасыень харахагүйбди гэжэ һанахадаа зүрхэ сэдьхэл уяржа, зосоо харанхы болоно.

Түрэл хайрата багшамнай маанараараа үгы гэжэ юундэшьеб даа, үнэншэгдэнэгүй. Үгы даа, яашье үнэншэмөөр бэшэ. Хамагые илагша хатуу булад Сталин багшымнай дүлэтэ зүрхэниинь коммунизмын һаруул һайхан тээшэ зорижо ябаа бидэнэй, олон миллион ажалша зоной сээжэн соо хэтын хэтэдэ, галаб үедэ залиршагүйгөөр сохилжо байхал!

Бидэнэр ашата багшынгаа заажа үгэһэн замаар, тэрэнэй байгуулһан агууехэ Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр коммунизмын илалта тээшэ сэхэ зорихобди.

Би, залуу хүдэлмэришэн хайрата багшаяа һүүлшынь замда мородхуулаад байхадаа багшынгаа байгуулһан гениальна зохёолнуудые саг үргэлжэ шудалжа, тэрээнэй хэрэгэй түлөө, коммунизмын илалтын түлөө бүхы наһаяа зорюулхаб гэжэ шахаа тангаригаа үгэнэб.

Б. Ябжанов, Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой № 2 паровозо-механическа цехын токарь.

Оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэбди

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозуудта, машинно-тракторна станциинуудта, леспромхозуудта, эмхи зургаануудта манай агууехэ вождь И. В. Сталинай нүгшэһэнтэй дашарамдуулан шаналал-гашуудалай митингнүүд болобо.

«Пламя» колхозой клубта болоһон митингдэ хэдэн зуугаад колхознигууд ерэбэ.

Хүн түрэлтэнэй гени, манай советскэ арадай багша ба вождь Иосиф Виссарионович Сталинай наһа бараһан тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй мэдээсэл дуулаһанай һүүлээр үгэ хэлэлгэн болобо.

Колхозой хонинои-товарна фермые даагша Иннокентий Кузьмич Челондаев түрүүн үгэ хэлэбэ.

— Манай Эхэ оронние нэгэ илалтаһаа нүгөө илалтада абаашажа байһан, манда зол жаргал олгуулһан агууехэ хүн, манай инаг багша, сэсэн мэргэн Иосиф Виссарионович наһанһаа нүгшэбэ. Энэ ушар манда тон ехэ хохидол болоно. Гэбэшье, бидэнэр партиин, И. В. Сталинай һургаалаар хүмүүжүүлэгдэһэн хүнүүд, өөһэдынгөө ажал-ябуулга һуларуулхагүй, харин эршэтэй ажалаараа Эхэ ороноо дам саашадаа бэхижүүлхэ ёһотойбди.

— Бидэнэр, колхознигууд, ниитынгээ ажахые улам бэхижүүлхын тулада бүри эршэмтэйгээр ажаллаха ёһотойбди. Мүнөө манай тельдэ малай үбэлжэлгэ эмх... һайнаар ябуулагдажа байна. ...хурьга түрүүлээд, бүрин бүтэн... тэнжээжэ байнабди. Манай ...мын хонишод 100 эхэ хониһоо ...хурьга түрүүлхэ уялга аба... Энээнээ амжалтатайгаар бэел... хын түлөө бүхы хүсэ шадалаа ...рюулхабди. Манай орондо то... доһон энэ гашуудалтай үдэр... бүри һайнаар ажаллахаар ... байһанаа манай хонишод мэдү... —гэжэ нүхэр Челондаев мэдү...

Колхозой адуушан Василий ...рович Краснопеев, колхозой ...сомолецууд ба залуушуулай зү... комсомольско организациин ...ретарь Рахвалов болон бусад ...хэлээ. Эдэнэр бултадаа Эхэ ...нойнгоо хүсэ шадалые улам б... жүүлхын түлөө бүри һай... ажаллахаар бэлэн байһанаа ...дүүлнэд.

Мүн Хоринн МТС-эй меха...торнууд трактор, машинану... заһабарилга һайн шанартайгаа... жэ дүүргэхэ уялга абана. МТ... тракторна эрхим бригадын б... дир нүхэр Сарьяновай хүтэлб... дэг узелай механизаторнууд ... бүриингөө нормо 200 процент ... гэнэ, эдэнэр үшөө эршэтэ... ажаллахабди гэжэ хэлэбэ.

Хэлхеэ холбооной аймагай ...торын хүдэлмэрилэгшэд шан... гашуудалай митинг дээрээ Эхэ... ноо улам бэхижүүлхын ту... арадай ажахые һайн хэлхеэ ...боогоор хангахаар бэлэн бай... мэдүүлнэ.

Партияа тойрон бүри нигтаар жагсахабди

ИЛЬКА. (Телефоноор абтаба). Республика соогоо түрүүлэн ябажа байһан Эрийскэ леспромхозой модошод агууехэ багша, сэсэн мэргэн вождь нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй мэдээсэлые дуулаад, гүнзэгы ехэ гашуудалда ороо.

Мартын 6-най үдэшэлэн, 7-ной үглөөгүүр бүхы цехүүдтэ ба модо бэлэдхэлэй участогууд дээрэ шаналал-гашуудалай митингнүүд болоо.

Леспромхозой гаражда болоһон митингдэ шофер-стахановец нүхэр Андрей Сапего иигэжэ хэлээ: «Нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэлгэ партида, советскэ ороной ба бүхы дэлхэйн ажалшадта тон хүндэ хохидол тохёолдуулба, теэд бидэнэр ямар нэгэн гуримгүй байдал ба мэгдүү ябадал гаргангүй, харин партиин ленинско-сталинска Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые бүри нигтаар тойрон жагсажа, манай урда табигдаһан даабаринуудые эмхитэй һайнаар дүүргэхэ ёһотойбди. Би модо шэрэлгээр үдэр бүриингөө даабариие 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ, леспромхозойнгоо сезонно түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хү... элсүүлхэб» — гэжэ тэрэ уялга ...ба.

Модо бэлэдхэлэй Дардын-Х... участогай модо ашаалагша Д... Гуражапов митинг дээрэ ни... хэлээ:

— Би бурядай хүбүүн б... эрхэтэй, зол жаргалтай байһа... нүхэр И. В. Сталинда уялгат... Коммунистическэ партиин, ... Сталинай хүтэлбэри доро ... ороной олонациональна арад ... һалбаран мандажа байна. Л... —Сталинай партиин, Советскэ ... вительствын, Сталинай сорат... дай хүтэлбэри доро Эхэ оро... улам һалбараг лэ!

Удаань нүхэр Гуражапов ... ашаалгын бригадынгаа үмэн... үндэр уялгануудые абаа.

Бүхы леспромхозой хүдэлм...шэд, инженерно-техническэ хү... мэрилэгшэд, албахаагшад Л... Сталинай байгуулһан ба ха... жуулһан Коммунистическэ пар... ЦК-е, Советскэ Правител... тойрон нигтаар жагсахабди ... мэдүүлээд, модо бэлэдхэлэй ... но түсэбые болзорһоонь урид ... гэжэ, сезоной дүүрэтэр түс... гадуур 25 мянган кубометр ... коммунизмын барилганuудта б... лэн эльгээхэбди гэжэ нэгэн... гаар шиидэбэ.

Ажалай амжалтануудаар эсэгэ Сталинай дурасхаалые мүнхэжүүлхэбди

Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад бүхы советскэ арадтаяа хамта хизааргүй ехээр гашуудажа байна. Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй инаг вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй мэдээсэлые дуулаад байхадаа, заводой 500 гаран хүдэлмэришэд шаналал-гашуудалай митингдэ суглараба.

—Өөрынгөө инаг багша ба агууехэ вождь нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай мэдээсэлые дуулаад, үгөөр хэлэжэ болохогүй ехээр уйдан гашуудабабди. Манай партида, бүхы советскэ арадта тон ехэ хохидол тохёолдобо. Бидэнэр, Ленин — Сталинай Коммунистическэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн комсомолой гэшүүд партиин Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые тойрон бүри нигтаар жагсахабди, революционно һэрэмжэеэ улам дээшэлүүлхэбди, өөһэдынгөө эсэшэ сусашагүй ажалаар советскэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэбди,—гэжэ тус заводой комсомольско организациин секретарь нүхэр Маклаков мэдүүлбэ.

Заводой модо хюрөөдэлгын цехын начальник нүхэр Алексеев иигэжэ хэлэбэ:

—Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо иимэ хүндэ гашуудал советскэ хүнүүдтэ тохёолдоогүй. Теэд нүхэд, бидэнэр, мэгдэхэ сошордохо ёһогүйбди. Ленин — Сталинай агууехэ хэрэгые мандуулан, манай орон дотор коммунизм байгуулхын тула хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэ уялгатайбди. Манай цехын хүдэлмэрилэгшэд 1953 оной үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид, Сталинска Конституциин үдэр —декабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 10500 кубометр хюрөөдэһэн модо үгэхэ гэжэ найдуулна.

Түрэл Коммунистическэ партидаа, түрэл Советскэ Правительстводаа үнэн сэхэ байһанаа шэн габьяата ажалаараа гэршэлхэ байһамнай лабтай гэжэ стахановецууд Минязов, Казаков, Коноваленко, хүдэлмэрилэгшэд Федосеева, Крикун ба бусад мэдүүлбэ.

Заводой хүдэлмэришэд Сталинай мүнхэ идейнүүдтэ үнэн сэхэ байхабди, тэрэнние хэрэг дээрэ бэелүүлхэбди гэһэн тангариг үгэжэ, КПСС-эй Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ телеграмма эльгээбэ.

Иосиф Виссарионович СТАЛИН

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй эльгээһэн телеграмма

ПЕКИН, мартын 6. Синьхуа агентство иигэжэ мэдээсэнэ:

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдан шаналалаа мэдүүлһэн телеграмма Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ мүнөөдэр эльгээбэ. Телеграмма соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Бидэнэй тон ехээр хүндэлдэг, мүнхэ хүндэтэ багша, манай эгээл үнэн сэхэ хани — нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэндэнь Хитадай Коммунистическэ партиин бүхы гэшүүд, бүхы хитад арад тон ехээр уйдан гашуудажа байна. Нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэн ябадал манай ниитэ хэрэгтэ угаа ехэ хохидол болоно.

Дэлхэйн ажалшадай агууехэ вождь нүхэр Сталинай нэрэнь хүн түрэлтэнние сүлөөлэлгын агууехэ туг мүн. Агууехэ Ленинтэй хамта нүхэр Сталин Октябрьска социалистическэ революцинс толгойлоо. Октябрьска социалистическэ революци хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе нээжэ, бүхы дэлхэйн дарлагдаһан ангинуудай болон арадуудай илалтын зам гэрэлтүүлээ. Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлээр нүхэр Сталин хадаа Маркс, Энгельс, Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлһэн, дайсадта ба урбагшадта эсэргүүсэн, марксистско-ленинскэ ёһоор гайхамшаг сэсэн мэргэнээр, большевистскэ нугаршагүй баатаршалга гарган сагүргэлжэ тэмсэһэн, коммунизмын үргэн ехэ байгуулга бэелүүлхэ зуураа, социалистическэ общество амжалтатайгаар байгуулһан ябадалда советскэ арадые хүргэһэн һайха юм.

Нүхэр Сталин болбол дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ германска, итальянска ба японско фашистска бандидуудые үй бута сохихо ябадалда, Советскэ Союзай агууехэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые толгойлһон, тиигэжэ хүн түрэлтэнние фашистска богоолшолгоһоо абарһан байна.

Нүхэр Сталин дэлхэйн ажалшадай, дарлагдаһан бүхы арадуудай хуби заяан тухай эсэшэ сусашагүйгөөр анхаралаа хододоо табидаг байгаа. Нүхэр Сталин угаа ехэ гайхамшагта политическэ оруулалта хээ, хитадай революциин проблемэнүүдээр хүтэлбэрилхы политическэ заабаринуудые үгөө, Хитадай коммунистическэ партиие идеологическа болон политическэ талаарнь зэбсэглээ. Нүхэр Мао Цзэ-дунай хүтэлбэрилдэг Хитадай Коммунистическэ парти, хитад арад нүхэр Сталинай зааһан замаар ябажа лэ революцида илаһан илалтануудые туйлаа.

Ехэ бэрхэшээлтэ туршалгануудай үдэрнүүдтэ хитад арад нүхэр Сталинай зүгһөө хани ёһоной анхарал оролдолго, дэмжэлгэ хододоо абадаг байгаа. Хитадай Арадай Республикын тогтоһоной һүүлээр нүхэр Сталинай, агууехэ советскэ арадай, нүхэр Сталинай хүтэлбэрилдэг Советскэ правительствын үзүүлһэн һайн һайхан һаналта, шэн зоригто туһаламжань хитад арадай һанал сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө оршохол.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдан болоһон гашуудалта эдэ үдэрнүүдтэ бидэнэр гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэбди. Манай бүхы парти, бүхы арад Ленинэй, Сталинай байгуулһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партида болон СССР-тэ этигэдэг этигэлээ, дэмжэлгэеэ саашадаашье тон эрид шуудаар бэхижүүлхэ, Советскэ Союзай толгойлдог эб найрамдалай болон демократиин уласхоорондын илагдашагүй лагериие саашадаашье бэхижүүлхэ байна. Таанартай, Агууехэ советскэ арадтай холбоо барисаагаа саашадаашье хододоо бэхижүүлхэбди, Ленинэй, Сталинай единэ туг доро жагсан эб найрамдалай болон демократиин хэрэгэй түлөө, коммунизмын хэрэгэй түлөө эсэстээ хүрэтэр хододоо тэмсэхэбди.

Агууехэ Сталинда хэтэ мүнхын алдар соло!

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет».

А. Я. ВЫШИНСКИДЭ

Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй административна Соведэй премьер, гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лайн эльгээһэн телеграмма

Манай халуун инаг нүхэр Сталин үндөөр үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр бидэнһээ хахасаба гэжэ би тон ехэ уйдхар гашуудалтайгаар мэдэбэб. Нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэниинь советскэ арадһаа гадна, мүн хитад арадта, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудта тохёолдоһон угаа ехэ гээлтэ хохидол мүн. Нүхэр Министр, энэ хохидолто ушартай дашарамдан Танда, советскэ арадта өөрынгөө эгээн гүнзэгы ехэ шаналал мэдүүлнэб. Эдэ гашуудалта үдэрнүүдтэ Хитадай болон Советскэ Союзай арадууд бэе бэедээ улам дүтэ нигта болон жагсаха, һэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ, уласхоорондын эб найрамдал хамгаалгын түлөө, агрессивнэ дайнуудта эсэргүү тэмсэлэй ниитын хэрэгэй түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэ гэжэ этигэнэб.

Сталинай мүнхэ нараар гэрэлтүүлэгдэһэн Хитадай болон Советскэ Союзай хоорондохи агууехэ хани барисаан үеһөө үе дамжан саашадаашье бэхижэхэ, хүгжэхэ байнал!

ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Ленинэй мүнхэ хэрэгые сэсэн мэргэнээр үргэлжэлүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ хүсэн түгэс партиие, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие Ленинтэй хамта байгуулагша, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ фашизмые илаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, коммунизмын байгуулалтые гениальнаар ударидагша, эб найрамдалай агууехэ тугые баригша, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ мэдэрэгдэһэн вождь ба багша — манай агууехэ вождь, багша ба эсэгэ Иосиф Виссарионович Сталин нүгшэжэ, манда тон хүндэ хохидолой тохёолдоһондонь Болгарска Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, Болгарска Коммунистическэ партиин бүхы гэшүүд, бүхы болгарска ажалша арад советскэ арадуудтай, бүхы дэлхэйн олон зуу миллион үнэн сэхэ хүнүүдтэй хамтадаа хэмжээлэшэгүй ехээр шаналан, гашуудажа байна.

Иосиф Виссарионович Сталинай хэтэдээ мүнхэ хэрэгтэ, тэрэнэй хүмүүжүүлһэн ба хатуужуулһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, Советскэ Союзтай ба советскэ арадтай бата хани барисаандаа эсэстээ хүрэтэр, һүүлшынгээ амисхаал хүрэтэр үнэн сэхэ байхабди гэжэ нүхэр Сталинай хүндэтэ дурасхаалай үмэнэ бидэнэр, болгарска коммунистнууд, манай ажалша бүхы арад энэ хэмжээлэшэгүй ехэ гашуудалай тохёолдоһон үдэрнүүдтэ нангин тангаригаа үгэнэ.

Манай орондо, бэеэ даанхай ба сүлөөтэ гүрэн байлгадань, социализмын замаар дэбжэхэ ба хүгжэхэ ябадалдань нүхэр Сталинай хэмжээлэшэгүй ехэ удхашанартайе Болгариин ажалша хүн бүхэн үнэн зүрхэнһөө мэдэрнэ. Манай партиин, ленинско-сталинска шэнэ түхэлэй партиин ургалтада, арадай-демократическа Болгари дотор хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн болгон тэрээниие хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэдэ, нүхэр Сталинай үзүүлдэг байһан эсэгын ёһоной туһаламжа ба анхарал оролдолгые Болгарска Коммунистическэ парти хэзээшье мартахагүй.

Ленин, Сталинай хэтэдээ мүнхэ хэрэгтэ эсэстээ хүрэтэр үнэн байдаг бидэнэр, болгарска коммунистнууд, уласхоорондын коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэхи ниитэдэ мэдэрэгдэһэн хүтэлбэрилхы парти — Советскэ Союзай агууехэ Коммунистическэ партиһаа бүри оролдосотойгоор һургаал абахабди, тус партиин жэшээгээр ба түхэл янзаар манай партиие байгуулхабди. Болгарска Коммунистическэ партиин морально-политическэ нэгэдэл ба зэргэнүүдэй арюун сэбэр байлгые сахихабди, арадтай холбоо барисааень бэхидхэхэ ба улам үргэдхэхэбди, ажалшадые пролетарска интернационализмын ёһоор ба революционно хурса һэрэмжэтэйгээр хүмүүжүүлхэбди.

Бидэнэр, болгарска коммунистнууд, манай орон дотор социализмын ба коммунизмын илан мандахын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, демократиин ба социализмын илан мандахын түлөө бүхы хүсөөрөө, бууралшагүй эршэ зоригтойгоор тэмсэхэбди.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти — Ленин — Сталинай парти мандаха болтогой!

Болгарска Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

1953 оной мартын 6.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Правительствода

МОСКВА.

Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй багша ба вождь, корейскэ арадай эрхим хани нүхэр ба сүлөөлэгшэ, инаглан дурлагдадаг Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай хүндэ ба уйдхар гашуудалта мэдээсэл радио дуулгаба.

Ганса советскэ арадта бэшэ, харин бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ тохёолдоһон тон хүндэ хохидолтой дашарамдуулан Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, ССР Союзай Правительствода өөһэдынгөө үнэн сэдьхэл зүрхэнэйнгөө гашуудалые Корейн Ажалшанай парти ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй Кабинет мэдүүлнэ. Корейскэ арад советскэ арадтай хамта уйдан гашуудажа байна. Тэрэ хадаа эб найрамдалай түлөө, арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө, Иосиф Виссарионовичын өөрынгөө бүхы һайн һайхан ами наһые үгэһэн хэрэгэй түлөө тэмсэлые шэн зоригтойгоор үргэлжэлүүлхэ байна. Корейскэ арад Ленин—Сталинай агууехэ тугые, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй барижа ябаһан тугые арюун нангинаар сахижа, урагшаа дээрэ үргөөд ябаха юм.

Корейн Ажалшадай партиин ЦК-гэй ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ КИМ ИР СЕН.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

МОСКВА.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь, советскэ арадай болон бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь ба багша, монгол арадай сэсэн мэргэн багша, агууехэ хани нүхэр, түрэл эсэгэ, манай халуун инаг Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдан монгол арадай, Монгол Арадай Республикын Правительствын, өөрынгөө үмэнэһөө Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствода, агууехэ советскэ арадта гүнзэгы ехэ шаналалаа тон гашуудалтайгаар мэдүүлнэб.

Ленинэй мүнхэ хэрэгые сэсэн мэргэнээр үргэлжэлүүлэгшэ, Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ партиин агууехэ үндэһэ һуури табигша вождь, коммунизмын сэсэн мэргэн ударидагша И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдан, Монгол Арадай Республикын малша арад, хүдэлмэришэд, интеллигентнэр болон бүхы ажалшад ахадүү советскэ арадтай, бүхы дэлхэйн ажалшадтай хамта сэдьхэл зүрхэеэ доһолгон тон ехээр уйдан гашуудалсажа байна. Нүхэр И. В. Сталинай хүтэлбэреэр советскэ арад Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци хээ, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулаа, фашизмые илаһан агууехэ илалта туйлаа, орон дотороо коммунизм байгуулха хэрэгтээ асари ехэ амжалтануудые туйлаа. Монгол Арадай Республикын ажалшад нүхэр Сталинһаа хахасахадаа өөрынгөө сэсэн мэргэн вождь ба багша, түрэл эсэгэ ба эгээл үнэн сэхэ дүтэ хани нүхэрөө гээбэ.

Агууехэ Ленинтэй хамта нүхэр И. В. Сталин зол жаргалта, сүлөөтэ ажабайдалай зүб зам монгол арадта заажа үгөө, гадаадын болон дотоодын богоолшологшодой хүшэр хүндэ дарлалтаһаа сүлөөрхэдэнь, өөрынгөө экономико болон культурын хүгжэлтэдэ угаа ехэ амжалтануудые туйлахадань монгол арадта туһалаа. Өөһэдынгөө бүхы амжалтануудай болон туйлалтануудай түлөө, өөһэдынгөө зол жаргалта, сэнгэлиг хүхюун ажабайдалай түлөө, өөрынгөө эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалай түлөө, монгол арад манай ороной ажалшадта зол жаргалта дэлгэр баян байдал олгохые нүхэр И. В. Сталинай сагүргэлжэ, эсэгэ ёһоор оролдожо байһандань уялгатай, агууехэ советскэ арадай ахадүүгэй сэгнэшэгүй ехэ туһаламжада, агууехэ И. В. Сталинай эмхидхэн зоригжуулһан бата мүнхэ совет-монгол хани барисаанда уялгатай. Нүхэр Сталинай нэрэнь монгол арадта хизааргүй ехэ хүндэтэй юм. Манай ороной ажалшан бүхэн нүхэр И. В. Сталинда бүхы сэдьхэл зүрхөөрөө хизааргүй ехээр дурладаг.

Ахадүү советскэ арадта, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ, тэрэнэй тоодо мүн ажалша монгол арадта тохёолдоһон тон ехэ гээлтэ хохидол тушаа угаа ехээр уйдан гашуудаха зуураа, Монгол Арадай Республикын ажалшад эдэ хүшэр хүндэ үдэрнүүдтэ илагдашагүй Советскэ Союзые тойрон өөрынгөө нэгэдэлые, бата эмхидхэлые улам бүри бэхижүүлхээр, Ленин—Сталинай агууехэ мүнхэ хэрэгтэ эсэстээ хүрэтэр үнэн сэхэ байхаар, агууехэ советскэ арадтай ахадүүгэй бата бэхи хани барисаагаа бүхы хэмжээгээр хүгжөөхөөр ба бэхижүүлхээр хэлбэришэгүй ехэ хүсэл зориг түгэлдэр, эрид шууд шиидэнхэй байһан тухайгаа нэгэн һаналтайгаар мэдүүлнэ. Нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай дурасхаал, нүхэр Сталинай залирашагүй мүнхэ һаруул һайхан агууехэ образ монгол арадай сэдьхэл зүрхэндэ хэтын хэтэдэ, үеын үедэ оршохол, эб найрамдалай демократиин ба социализмын агууехэ хэрэгэй түлөө монгол арадые зоригжуулжа байхал. Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын энэ хэрэгтэ шэн зоригтойгоор алба хэхэ ябадалда манай хүндэтэ, инаг вождь ба багша нүхэр Иосиф Виссарионович Сталин нангин һайхан ами наһаа сүм үгөө.

Монгол Арадай Республикын Премьер-Министр ЦЕДЕНБАЛ.

Иосиф СТАЛИНАЙ дурасхаалые мүнхэлхэ тухай Польско Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй ба Гүрэнэй Соведэй тогтоол

ВАРШАВА, мартын 8. (ТАСС). И. В. Сталинай дурасхаалые мүнхэлхын тула Польско Арадай Республикын Министрнүүдэй Совет ба Гүрэнэй Совет иигэжэ тогтообо:

1. Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин Катовицка воеводско комитедэй, Катовицка воеводско народово радын президиумэй, Катовицэ городой народово радын президиумэй, тэрэшэлэн национальна фронтын Катовицка воеводско комитедэй дурадхаһанай ёһоор, Катовицэ городые Сталиногруд город, Катовицка воеводствые Сталиногрудска воеводство гэжэ нэрлэхэ.

2. И. В. Сталинай үүсхэлээр Польско Арадай Республикада Советскэ Союзай үгэһэн бэлэг болохо культурын ба наукын ордондо Иосиф Сталинай нэрэмжэтэ гэһэн нэрэ олгохо.

3. Иосиф Сталинай нэрэмжэтэ культурын ба наукын ордоной урдахи талмай дээрэ Иосиф Сталинда памятник байгуулха.

Сталин—манай искусствые зоригжуулагша

Советскэ арадуудай жаргалта бүлэ дотор урган сэсэглэһэн бурят-монгол арад 1940 оной октябрь һарада, мүнхэ нарата Москвада искусствынгаа декада үнгэргөө һэн. Тэрэ хадаа Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн ударидалга доро манай арадай туйлаһан культурын амжалтануудай дүнгүүд бэлэй.

ССР Союзай академическэ Ехэ театр — агууехэ ород арадай культурын гайхамшагта ордон! Тэрэ ордон соо бурят-монгол арадай анха түрүүшын оперо «Энхэ-Булад баатар» табигдаа һэн...

Арадуудай вождь нүхэр И. В. Сталин ойрынгоо соратнигуудтай хамта тэрэ зүжэг хараа бэлэй. Зүжэгтэ хабаадалсаһан бурят-монголой залуу дуушад ба хууршад мартагдашагүй тэрэ үдэшэ эсэгэ Сталинайнгаа энхэргэн урин шарайе анха түрүүшынхеэ хаража, тэрэнэй һайшаал магтаалай альгаташалгые хүлеэһэндээ хизааргүй ехэ зол баярта хүртөө һэн.

Декадын үедэ агууехэ Сталин болон тэрэнэй ойрын соратнигууд манай зүжэгүүдые бултыень хаража, үндэр сэгнэлтэ үгэһэниинь олондо мэдээжэ.

* * *

Декадын үнгэрһэнэй һүүлээр бидэнэр бултадаа айлшад болоёжо, Кремлиин алтан ордондо уригдаа һэмди. Энэ хуби золдо хүртэһэн манай залуухан искусствын хүдэлмэрилэгшэд —хэдыхэн жэлэй урда тээ адууша хүбүүд, хонишо басагад ябаһан хүнүүд, Ленин — Сталинай партиин сэсэн мэргэн национальна политикын ба Советскэ правительствын гайхамшаг ехэ үргэмжэ тэдхэмжын ашаар эрдэмдэ һуража, оюун бэлигээ хурсадхаһан артистнууд, режиссёрнууд, зохёолшод ба зураашад болбол арад зонойнгоо культурын амжалтые мүнхэ нарата Москвадаа ерэжэ, агууехэ Сталин эсэгэдээ, парти ба правительствынгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ харуулаад, захагүй баяртай, түүхэтэ Улаан талмай дээгүүр гаража, Кремлиин ордон ошожо ябанабди.

Кремлиин Спасска үүдээр орожо, хан пушка ба хан хонхо хоёрой хажуугаар үнгэрэн, Георгиевско ордондо ороходоо уряалта олон айлшадаар тэндэ уулзаа һэмди. Ордон соо сэдьхэл хүдэлгэмэ баярай шэнжэтэй. Хүн бүхэнэй хүлеэнги нюдэнүүд хажуу талын үргэн үүдэн тээшэ хандажа, агууехэ Сталин ба тэрэнэй ойрын соратнигуудай орожо ерэхынь хүлеэжэ, доро дороо сэдьхэлээ долгилон, шаганаархан һуунад.

Уданшьегүй И. В. Сталин ба парти, правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд орожо ерэб һэн. Ордон соо һууһан зон нэгэ хүндэл һуури һууриһаа һуга дүүлин бодожо, айхабтар хүсэтэй, далайн замхашагүй долгин шэнги баярай альгаташалга Кремлиин ордоной үндэр тооные зэдэлүүлэн, хүнхинэн байгаа бэлэй.

Кремлиин ордон соо болохо концертые хүтэлбэрилхэ даалгабаритай байһан би баярай долгиндо эзэлэгдэн тэрэ даалгабаряа нэгэ хэһэг мартаад байһанаа, альгаташалгын халта аалидан замхаха зуура гэнтэ мэдээ ороһондол болоожо, шамдуу түргөөр сценэ тээшээ гүйжэ ошоо һэм. Сценын үүдэндэ хүрэжэ амяа даража ядан байхадамни, зал соо баярай альгаташалган үргэлжэлэн, нэгэ хэһэг аалидаһандал, нэгэ хэһэг хүсэ нэмэн шангадажа: «Агууехэ Сталинда алдар соло!», «Манай вождь нүхэр Сталин мандаха болтогой!», «Сталин манай залирашагүй мүнхэ наран!» гэхэ мэтэ баярай хашхаралдаанууд тодо һонороор элихэн дуулдажа байгаа бэлэй. Сценын үүдэндэ ошоод байхадаа :«декадын үедэ нүхэр Сталин манай искусствые хэдэн удаа хараа һэн. Мүнөө баһа дахин концерт табижа, тэрэнэй парти ба гүрэнэй шухала хэрэгтэ хэрэглэхэ үнэтэ сагыень һамшаахамнай бэшэ гү?» гэһэн һанаан гэнтэ намайе зобоон байгаа һэн.

Тииһээр байтарни баярай альгаташалган намдажа, зал соо хүнүүдэй һуури һуурияа эзэлэн һууха дуулдаба. Уданшьегүй нэгэ нүхэр хажуудамни ерэһээр шэбэнэһэндэл аалиханаар:

— Танай концертээ захалха сагтнай болобо,—гэхэдэнь минии һаяшаг доро ороод байһан зүрхэн баһа дахин баригдангүй шангаар сохилжо, бүхы зал соо дуулдана гү гэхээр болобо һэн...

Сценэ дээрэ гараһаар зал соо харахадамни тэндэ һууһан хүнүүд, сценын гэрэлһээ толотон нимгэхэн һэмжэн үүлэн соо һууһандал гайхалтай һониноор харагдаа бэлэй. Сценын урда эрмэг дээрэ шахуу, тооноһоо үлгөөтэй байһан заахан микрофон тээшэ хэдэн алха ябан гэхэ зуураа, агууехэ Сталинай сценэдэ дүтэ шадархан һуужа, урин зөөлэхэнөөр энеэбхилэн, даруухаһаар альгаа ташан һуухые тон тодоор хараа һэм. Нүхэр Сталиниие сценэдэ тиимэ дүтэ шадар һууха юм гэжэ угтаа һанаагүй ябаһан би, гэнтэ бахардаһандаа зүг татан гэһэнээ мэдэжэ, хүлнүүдэйнгээ ээдэлдэбшье арайхан микрофондо хүрэжэ, программынгаа түрүүшын номер соносхоо бэлэйб.

Агууехэ Сталинтай Кремлиин ордон соо тиимэ дүтэһөө ушаржа, Эсэгын урин һайхан шарайе үзэхэ гээшэ бүхы наһанда мартагдашагүй гүн ехэ зол мүн.

Парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаһан тэрэ уулзалга дээрэ манай нүхэдүүд агууехэ Сталин ба парти, правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэдтэ бурят-монгол арадай зүгһөө баярай духаряа үргөө һэмди. Тэрэ түүхэтэ уулзалга дээрэ, Кремлиин алтан ордон соо бурят-монгол арад зон барандаа, бага балшар үхибүүдһээ эхилээд, баабай тээдэйдөө хүрэтэрөө гульдаад, агууехэ Сталин багшадаа үнэн зүрхэнэйнгөө үгэ баярые хүргэлсэжэ маанадаараа хамта тэндэ байлсаһандал байгаа бэлэй.

— Агууехэ Сталин тэрэ уулзалга дээрэ баярай духаряа үргэхэдөө: бурят-монгол арадай энхэ мэндын түлөө, ажал культурынь улам түргэн дэбжэхын түлөө, хүбүүд, басагадайнь оюун бэлигэй сэсэглэн һалбархын түлөө,—гэжэ юрөөл һайхан үгэнүүдые хэлээ һэн.

Манай республикын арад зон Кремлиин ордон соо агууехэ Сталин багшадаа хэлэһэн үгэнүүдээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, ажал культурын талаар урдань үзэгдөөгүй амжалтануудые туйлаа, саашадаашье туйлаха байна.

Агууехэ Сталин болбол советскэ литература ба искусствын ажалшадые партийнаар хүмүүжүүлхэ, манай культурые партийна удхашанартай болгохо тухай нэгэнтэбэшэ заабарилдаг байһан юм. Һүүлэй хэдэн жэлнүүдтэ партиин ЦК болбол нүхэр Сталинай халуун хабаадалгатайгаар искусство ба литература тушаа түүхэтэ тогтоолнуудые гаргаа. Энэ хадаа советскэ искусство ба литературые ургуулан бадаруулха, тэрэниие элдэб харша идейһээ аршалан сэбэрлэхэ гэһэн гайхамшагта анхарал туһаламжа мүн.

Эдэ хүтэлбэрилхы заабаринуудые баримталан, манай советскэ искусство ба литература шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаа, саашадаашье туйлахал.

Агууехэ Сталин ба Коммунистическэ парти болбол бурят-монгол арадые үргэмжэлэн тэдхэжэ, агууехэ ород арадтай, манай ороной бусад арадуудтай ахадүүгэй эбдэршэгүй халуун хани барисаатай болгоо һэн. Тэрэ хиртэшэгүй нангин хани барисаанай ашаар манай арад агууехэ ород арадһаа арюун туһаламжа үдэрһөө үдэртэ абажа, ажал культурын талаар богонихон саг соо хизааргүй ехэ амжалтануудые туйлаа. Энэ эбдэршэгүй мүнхэ, хиртэшэгүй нангин хани нэгэдэлэй үеын үедэ, бэеын бэедэ арюунһаа арюунаар сахижа, улам батадхан ябахабди.

Агууехэ Сталин болбол манай зүрхэн, манай ухаан бодол, манай этигэл найдабари, манай зориг хүсэн, манай далай ехэ жаргал мүн!

* * *

Агууехэ Сталин наһанһаа нүгшэбэ гэһэн айхабтар хүндэ мэдээсэл дуулдажа, манай Эхэ ороной арад зоной зүрхэн гүн ехэ уйдхар гашуудалда абтаба. Хайрата эсэгэ Иосиф Виссарионович Сталинай зүрхэниинь сохилхоо болибо гэһэн мэдээсэл хэды ехэ хүндэб... Агууехэ Сталинай нэрэнь манай партида, советскэ үргэн түмэн арадта, бүхы дэлхэйн ажалшадта хэды ехэ үнэтэйб!.. Манай арад зон, бага балшар хүүгэдһээ эхилэн, хүгшэд, үбгэд булта уйдхар гашуудалда абтажа, шаналан байна. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр бултадаа Сталинай ашаар, тэрэнэй сэсэн мэргэн ударидалгаар ябажа, бодото жаргал олоо ха юм.

«Хүн мүнхэ бэшэ. Эсэгээ алдабашье һаа үрэ хүүгэдынь эсэгын һайн нэрые нэрлүүлхэ юм» —гэжэ бурят хүнүүд хэлэдэг. Эдэ гашуудалта хүндэ үдэрнүүдтэ манай Эхэ ороной бүхы арадууд Ленинэй, Сталинай байгуулһан ба хүмүүжүүлһэн Коммунистическэ партиингаа шалгарһан хүтэлбэри доро ахадүүгэй агууехэ бүлэ соо бүри нигтаар жагсажа, эсэгэ Сталинайнгаа хэрэг захяае амжалта түгэс ябуулжа, коммунизм байгуулгын нангин хэрэгые түргэдхэхэнь дамжаггүй!

Бурят-монгол арадай искусство ба литературын хүдэлмэрилэгшэд хүсэ шадалаа хэды дахин нэмээжэ, манай эпохын үндэр дээдэ эрэлтые хангама зохёолнуудые бэшэхэ ба бэелүүлхэ ёһотой. Энэ хадаа манай агууехэ вождь, багша ба хайрата эсэгэ Сталинда дурасхаалай хүшөө болохол!

Агууехэ Сталинай алдар нэрэ ба тэрэнэй гэгээн гэрэлтэ образ манай зүрхэндэ үеын үедэ хэтэдээ мүнхэл!

Намжил БАЛДАНО.

Агуухэ Сталинай арюун тунгалаг дурасхаалые дэлхэйн арадууд хүндэлэн тэмдэглэжэ байна

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, мартын 9. (ТАСС). Дэлхэйн бүхы арадуудтал адляар, Пекинэй ба бүхы Хитадай ажалшад өөрынгөө эрхим хани нүхэр—И. В. Сталинhаа мүнөөдэр хахасаба. Үглөөгүүр эртэ байхаhаа хойшо столицын центральна талмай тээшэ ажалшадай колоннонууд абяа шэмээгүй, гашуудалтайгаар дабшан, шаналал-гашуудалай митингдэ сугларжа захалаа.

Талмайнууд дээрэ, тэрэ шадарай үйлсэнүүдтэ 600 мянга үлүүтэй хүн суглараhан байна. Нэнгүүлэн тонгойлгогдоhон шаналал-гашуудалай тугууд hэбшээндэ хүдэлэн долгисоно. И. В. Сталинай угаа ехэ портрет Хитадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай тугуудай хоорондо траурна хүреэ соо табигдаhанхай байба. «Нүхэр Сталин хэтын хэтэдэ оршон мандахал» гэhэн сагаан гаршагтай хара торгон бүд тэрэ портрет дээгүүр татаатай байгаа.

Трибунануудынь сэсэгүүдээр бүрхөөгдэhэнхэй. Эндэ Хитадай коммунистическэ партиhаа, Арадай центральна правительствоhаа, оронай ажалшадhаа, национальна үсөөнхидэй түлөөлэгшэдhөө, hурагшадhаа, Залуушуулай шэнэ-демократическа союзай организацинуудhаа ба пионерскэ организацинуудhаа хэдэн мянган веногууд табигдаhанхай байба.

Нютагай сагаар 16 час 50 минутада Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун, Хитадай компартиин ЦК-гэй ба Арадай центральна правительствын гэшүүд, демократическа партинуудай ба ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Советскэ Союзай Посол А. С. Панюшкин трибуна дээрэ гарабад.

Хитадай коммунистическэ партиин ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, партиин пекинскэ горкомой секретарь ба Пекин городой мэр Пын Чжэнь шаналал-дурасхаалай митингые нээгдэhэндэ соносхоо. Траурна аялган зэдэлнэ.

17 часта артиллерийскэ салют хэгдэжэ, пекинскэ заводуудай ба фабрикануудай гудогууд хүнхинэн, нүхэр И. В. Сталиниие хүдөөлүүлхэ тухай мэдээсэбэ. Хитадай Арадай Республика дотор табан минута соо, уйдхар гашуудалай оршон байдалда дуугай байлга эхилээ. Бүхы талмай абяа шэмээгүй болон зогсобо. Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун түрүүтэй митингын президиумэй гэшүүд нүхэр И. В. Сталинай портрет тээшэ хандан, талмай дээрэ байhан бүхы хүнүүдтэй хамта уйдхар гашуудалай шэмээгүй оршон байдалда толгойнуудаа тонгойлгобо.

Заводуудай гудогууд замхаба. Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун Хитадай коммунистическэ партиин, Арадай центральна правительствын, Арадай-сүлөөлэлгын армиин ба арадай бүхы организацинуудай үмэнэhөө арадуудай агуухэ вождь нүхэр Сталинай портредэй дэргэдэ венок табяад, тэрэнэй үмэнэ доро дохин хүндэлбэ.

Хитадай компартиин ЦК-гэй секретарь, Арадай центральна правительствын Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Арадай-сүлөөлэлгын армиин главнокомандалагша Чжу Дэ Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Арадай центральна правительствын ба Арадай-сүлөөлэлгын армиин үмэнэhөө үгэ хэлээ. Тиихэдээ иигэжэ мэдүүлбэ:

«Агуухэ нүхэр Сталин бидэнhээ хахасажа, хүн түрэлтэнэй агуухэ одон залиба. Хитад арадай эгээн инаг хани ба багшань манhаа хэтэдээ хахасаа. Советскэ арадтал, дэлхэйн бүхы арадуудтал адляар, хитад арад энэ ехэ гашуудалай бидэндэ гэнтэ тохёолдоhонтой дашарамдуулан тон ехээр уйдан шаналжа байна.

Нүхэр Сталин нүгшэжэ, бүхы дэлхэйн ажалшадта туйлай ехэ хохидол тохёолдоо, яахадааб гэхэдэ, Сталин бүхы дэлхэйн ажалшадай агуухэ вождьнь, багшань байгаа. Бүхы дэлхэйн ажалшадта ба бүхы дарлагдаhан арадуудта сүлөөрэлгын зам заагша Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциие нүхэр Сталин Ленинтэй хамта хүтэлбэрилhэн юм. Ленинэй нүгшэhэнэй hүүлээр, Маркс—Энгельс—Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэн, Сталин советскэ арадые толгойлоо. Тус арад социализм амжалтатайгаар байгуулаад, коммунизм тээшэ урагшаа дабшажа ябана, зол жаргалта ажабайдал байгуулгын гайхамшаг жэшээнүүдые бүхы дэлхэйн прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ харуулжа байна.

Дэлхэйн хоёрдохи, антифашистска дайнда агуухэ советскэ арад ба Советскэ Арми Сталинай хүтэлбэреэр ябажа, немецкэ, итальянска ба японско фашистска дээрмэдэгшэдые бута сохёод, бүхы хүн түрэлтэниие фашистска богоолшолгын аюулhаа абараа. Дайнай хойто тээ бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд Сталинай алдарта туг доро эмхидэн жагсаад, бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө героическа тэмсэл ябуулжа байна. Хүн түрэлтэнэй үмэнэ нүхэр Сталинай туйлаhан агуухэ габьяануудынь хэзээшье залирхагүй мүнхэ гэрэлээр толорно.

Нүхэр Сталин хитад арадай эгээн инаг хани ба багшань юм. Нүхэр Сталин Хитадай коммунистическэ партиие марксизм-ленинизмын сэсэн теорёор зэбсэглээ. Хитад арад нүхэр Мао Цзэ-дунай ба Хитадай коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр, Сталинай зааhан замаар ябажа, Хитадай революциин илалта туйлаа. Хитадай арадай революциин ба шэнэ Хитадые байгуулгын хэрэг гушаад жэлэй туршада нүхэр Сталинай зүгhөө, тэрэнэй хүтэлбэрилдэг Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын ба советскэ арадай зүгhөө хододоо анхарал оролдолгоор, моральна дэмжэлгээр ба туhаламжаар хүреэлэгдэдэг байгаа. Хитадай революциин илалта ба амжалтануудые бэхижүүлхэ ябадал Сталинай нэрэтэй таhаршагүй холбоотой. Нүхэр Сталин хитад арадай сэдьхэлдэ хэтэдээ мүнхэ оршохол.

Хитад арад тушаа нүхэр Сталинай хандадаг хани ёhоной хандалгые хитад арад хэзээшье мартахагүй. Хитад арад нүхэр Сталинай зааhан замаар хододоо ябаха. Бүхы хитад арад, Хитадай коммунистическэ партиин бүхы гэшүүд, Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин бүхы сэрэгшэд Хитадай коммунистическэ партиин ба Арадай центральна правительствын Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дуниие тойрожо бүри нигтаар эмхидэн жагсаха, өөрынгөө hэрэмжые дээшэлүүлхэ, оролдосотойгоор ажаллаха ба Советскэ Союзhаа hургаал абаха ёhотой, хизааргүй уйдхар гашуудалаа дайшалхы түгэлдэр хүсэн болгон бадаруулха, американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлдээ илалта туйлахын түлөө, Корейдэ туhаламжа үзүүлхын түлөө, гүрэнэй байгуулалтынгаа түсэбые дүүргэхын түлөө, социализм тээшэ хэлбэришэгүйгөөр дабшахын түлөө эрид шууд тэмсэхэ ёhотой.

«Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын хоорондын агуухэ хани барисаан хадаа шэнэ агрессиин аюулда эсэргүү бата найдабари. Дальна Востогто ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хүсэтэ түшэг тулгуури мүн» гэhэн нүхэр Сталинай агуухэ захяае хитад арад хэзээдэшье мартахагүй. Бүхы хитад арад, Хитадай коммунистическэ парти ба Хитадай правительство советскэ арадтай, Советскэ Союзай Коммунистическэ партитай, Советскэ правительствотай хододоо хамта, нигта нэгэдэлтэй байха, советскэ арадые, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие, Советскэ правительствые бүри ехэ найдамтайгаар дэмжэхэ, нүхэр Сталинай бүхы наhан соогоо хүсэлэлгэ гаргадаг байhан, тэрээндэ бидэниие нүхэр Сталинай хододоо зоригжуулдаг байhан ниитэ хэрэгэй аша туhада оролдосотойгоор ажаллахаар шиидэнхэй. Ленин—Сталинай туг доро эмхидэн жагсаhан хитад ба советскэ арадуудай хүсэниинь илагдашагүй гэжэ этигэнэбди. Манай ниитын хэрэг шэнэ, шэнэ илалтануудые туйлаха гэжэ этигэнэбди.

Агуухэ Сталин хэтэдээ мүнхэ оршон мандахал.

Маркс—Энгельс—Ленин — Сталинай hургаалай толорон байгша гэрэлынь бидэнэй илалтатайгаар урагшаа дабшаха дабшалтые хэтын хэтэдэ гэрэлтүүлхэ байна...».

Удаалуулан гоминданай Революционно комитедhээ Ли Цзи-шэнь, Национальна шэнэлхэн байгуулгын демократическа ассоциациhаа Хуан Янь-пэй, партийнабэшэ демократуудhаа Чэнь Шу-тун, Хитад-советскэ хани барисаанай обществоhоо У Юй-чжан, Профсоюзуудай бүхэхитадай федерациhаа Лай Жо-юй, Залуушуулай шэнэ-демократическа союзай ЦК-hаа Ху Яо-бан, Эхэнэрнүүдэй бүхэхитадай демократическа федерациhаа Сюй Гуан-пин гэгшэд үгэ хэлээ. Тэрэшэлэн Хитадай демократическа лигиин түрүүлэгшэ Чжан Ланиин үгэ митинг дээрэ уншагдаа.

Үгэ хэлэгшэд бүгэдэ нүхэр Сталинай наhанhаа нүгшэhэнтэй дашарамдуулан гүн ехэ шаналал-гашуудал мэдүүлээд, Хитад-советскэ бата хани барисаае улам бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэбди, Советскэ Союзай ударидадаг эб найрамдалай ба демократиин лагериие улам бэхижүүлхэбди, империалистическэ агрессидэ эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ аюулгүй байдал хангахын түлөө тэмсэхэбди, Хитадай компартиин ба Түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунай хүтэлбэреэр сүлөөтэ шэнэ Хитадые амжалтатайгаар байгуулхабди гэhэн шахаа тангариг үгэбэд.

Тэрэшэлэн СССР-hээ Хитадай Арадай Республикада байдаг Посол А. С. Панюшкин митинг дээрэ үгэ хэлээ.

А. С. Панюшкинай үгэ хэлэжэ дүүргэмсээрнь, суглармал оркестр «Интернационал» дуулаба.

Митинг дүүрээ. Столицын зон хүн түрэлтэнэй агуухэ гени тухай, хитад арадай эрхим хани, бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь — нүхэр Сталин тухай арюун тунгалаг, мартагдашагүй дурасхаалые хододоо hанажа ябахаар сэдьхэн, талмай дээрэhээ удаанаар таража ошобод.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, мартын 9. (ТАСС). Мүнөөдэр, нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие хүдөөлүүлгын үдэр, Бухарестдэхи Сталинай талмай дээрэ шаналал-гашуудалай митинг боложо, 400 мянга шахуу хүн хабаалаа. Сталинай талмайда, мүн дүтэ шадарай үйлсэнүүдтэ ба Илалтын талмайда хүн зон дүүрэн байба.

Митингын эхилхын урдахана нүхэр И. В. Сталинай монументын дэргэдэ Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедhээ, Министрнүүдэй Соведhээ, Национальна Ехэ суглаанай Президиумhээ, Румынидахи СССР-эй посольствоhоо, ажалшадай ниитын организацинуудhаа, арадай демократиин оронуудай дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдhээ веногууд табигдаа.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Политбюрогой гэшүүн Константин Пырвулеску митингые нээбэ. Һүүлээрнь Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Киву Стойка үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ:

Манай бүхы туйлалтанууд, бүхы илалтанууднай Сталинай нэрэтэй холбоотой байна. Румынска Арадай Республикын ерээдүйн хэрэгүүдынь Сталинай нэрэтэй холбоотой. Нүхэр Сталинда халуун инаглал сэдьхэлдэмнай хэтэдээ мүнхэ оршохол.

И. В. Сталинай нүгшэлгэ ехэ гашуудал тохёолдуулаа, теэд энэмнай Сталинай зааhан замаар саашадаа хэлбэришэгүй ябаха, Румынска хүдэлмэришэнэй партиие, Г. Георгиу-Деж түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон бүри нигтаар жагсаха гэhэн румынска арадай зоригжолые бэхижүүлхэ.

Пролетарска интернационализмын туг дээрэ барижа ябахыень, агуухэ Советскэ Союзтай, арадай демократиин оронуудтай хани барисаагаа, бата союзаа улам бэхижүүлхыень Киву Стойка сугларагшад бүгэдые уряалба.

Дэлхэйн хүдэлмэришэнэй ба революционно хүдэлөөнэй «Ударна бригадын» хүндэтэ нэрэдэ хүрэмэ байхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйбди. Сталинска сэсэн мэргэн hургаал манда зам заагша тодо hайхан маяк болон хэтын хэтэдэ мандахал гэжэ Киву Стойка түгэсхэл дотороо хэлэнэ.

Митингдэ хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ шаналалай телеграмма эльгээбэ.

Нютагай сагаар эгсэ 11 часта артиллерийскэ 24 буудалгата салют хэгдэжэ, фабрикануудай, заводуудай, паровозуудай гудогууд дуулдаба. Румыниин ажалшад хүдэлмэрээ зогсоожо, агуухэ Сталинай дурасхаалые хүндэлэн тэмдэглээ.

БОЛГАРИ

СОФИ, мартын 9. (ТАСС). Советскэ Союзай арадуудтай хамтадаа, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнтэй хамтадаа Болгари өөрынгөө инаг багша, хани нүхэр, түрэл эсэгэ Иосиф Виссарионович Сталинhаа мүнөөдэр хахасаба. Оронай бүхы радиостанцинууд И. В. Сталинай дурасхаалда зорюулагдажа Москвада болоhон шаналал-гашуудалай митингые Улаан талмайhаа дамжуулаа.

Нютагай сагаар эгсэ 11 часта Софидо артиллерийскэ салют хэгдэжэ, заводуудай гудогууд ба сиренэнүүдтэй, ниилэн зэдэлбэ.

Оронай бүхы заводууд, фабрикануудта моторнуудай нэжэгэнээн, станогуудай абяан гансада замхаба. Хаа хаанагүй табан минута соо ажал хүдэлмэри зогсоогдоо. Софиин машина бүтээгшэд, родопско горнягууд, Димитровэй шахтёрнууд, Добруджын ба Фракиин тарияашад, Сталин городой ба Бургасай морягууд, Габровын ба Пловдивай бүд нэхэгшэд — Болгариин бүхы ажалшад тус тустаа өөhэдынгөө ажалда абяа шэмээгүйгөөр, гашуудан зогсобо. Түмэр харгынуудаар ябаhан поезднууд, Хара далайдахи пароходууд зогсоогдоо.

Нүхэр И. В. Сталиниие hүүлшынь замда үдэшэхэ зуураа, Болгариин ажалшад Сталинай зааhан замаар даган ябахабди. болгаро-советскэ хани барисаае улам бэхижүүлхэбди гэhэн хүндэтэ тангариг үгэбэд.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, мартын 9. (ТАСС). Үглөөгүүр эртэ Вацлавска талмайда, тэрэ шадарай бүхы үйлсэнүүдтэ хэдэн зуу мянган хүн суглараhанхай байгаа.

Чехословакиин ба СССР-эй гүрэнэй тугууд нэнгүүлэн тонгойлгогдоод байба.

Иосиф Виссарионович Сталинай ехэ портрет траурнаар хүреэлэгдэжэ, Национальна музейн байшан дээрэ табяатай байгаа. «Нүхэр Сталин чехословацка арадай сэдьхэл зүрхэндэнь хэтэдээ мүнхэ оршохол» гэжэ Чехословакиин ажалшадай гүнзэгы мэдэрэлые мэдүүлhэн гаршаг тэрэ портредэй доогуур татагдаа.

8 час 30 минута болоходо, Антонин Запотоцкий түрүүтэй Правительствын гэшүүд, Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарьнууд, СССР-hээ Чехословакида байдаг посол А. Е. Богомолов гэгшэд Национальна музейн балкон дээрэ гараба.

Шаналал-гашуудалай митингые Премьер-Министр Антонин Запотоцкий нээбэ.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Вилем Широкий хадаа Иосиф Виссарионович Сталинай захяануудта чехословацка арадай үнэн байлгын Тангаригай текстые соносхоо. Салют хэгдэн, нэжэгэнэбэ.

«Тангариг үгэнэбди! Тангариг үгэнэбди! Тангариг үгэнэбди!» гэжэ хэдэн зуу мянган хүнүүд гурба дахин дабтаа.

Митингын дүүрэмсээрнь, тэндэ сугларагшад Москваhаа шаналал-гашуудалай митинг дамжуулхыень, Советскэ гүрэнэй вождьнорой хэлэhэн үгэнүүдые сонособо. Тэдэнэй зүрхэ сэдьхэлынь уй гашуудалтай байгаа, гэбэшье арадуудые саашанхи илалтануудта хүтэлхэ хүнүүд бии, агуухэ Иосиф Виссарионович Сталинай хэрэгые үргэлжэлүүлхэ хүнүүд бии, коммунизм байгуулагдаха! гэhэн этигэлээр нэбтэрэнхэй байбад.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, мартын 9. (ТАСС). Арадуудай агуухэ вождь, багша Иосиф Виссарионович Сталинай дурасхаалда зорюулагдаhан, польско столицын ажалшадай шаналал-гашуудалай демонстраци Варшавада мүнөөдэр болобо.

Хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэмсээр столицын элдэб районуудай олон тоото демонстрантнуудай үргэн ехэ колоннонууд Польско хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй байшан тээшэ зорибод.

Польско хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, польско правительствын, Гүрэнэй Соведэй гэшүүд, Польшодохи СССР-эй посол А. А. Соболев, арадай демократиин оронуудай посольствонууд болон миссинүүдые толгойлогшод трибуна дээрэ гарана.

Польско хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин ЦК-гэй секретарь, Польско Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Юзеф Циранкевич шаналал-гашуудалай митинг нээгээ. Арадуудай агуухэ вождь, багша Иосиф Виссарионович Сталинай наhанhаа нүгшэhэнтэй дашарамдан бүхы дэлхэйн хэдэн зуугаад миллион хүнүүдтэ, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ тохёолдоhон туйлай ехэ гээгдэл хохидол тухайда Циранкевич хэлэбэ.

Польско арад эрхэ сүлөөтэй болоhондоо, шэнэ ажабайдал — социализм байгуулгада туйлаhан амжалтануудаараа Иосиф Виссарионович Сталинда уялгатай гэжэ Циранкевич хэлэhэн үгэ соогоо заагаа.

Мүнөөдэр Улаан-Талмай дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленков нүхэр Сталинтайгаа хахасаха зуураа иигэжэ хэлэhэн байна:

«Манай нангин уялга юуб гэбэл, арадуудай туйлай ехэ туйлалтые—эб найрамдалай, демократиин болон социализмын лагериие сахиха ба бэхижүүлхэ, демократическа лагериин оронуудай арадуудай хани барисаанай болон харилсан туhалалсалгын холбооe бүхэжүүлхэ ябадал болоно». Эдэ үгэнүүдые польско ажалша олониитэ өөhэдынгөө дура хүсэлнүүд, hанал бодолнууд гээшэ гэжэ хүлеэн абаа.

Иосиф Виссарионович Сталинай hургаал болон заабаринуудые хэрэг дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, польско арадай нигта нэгэдэлые саг үргэлжэ бэхижүүлхэ, агуухэ Советскэ Союзай хүтэлбэри доро эб найрамдалай лагериие бүхэжүүлхэ, империализмын хүлhэншэдтэ эсэргүүсэн хайра гамгүйгөөр тэмсэжэ революционно hэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ, Польско сэрэгые инаг дураар болон анхаралаар хүреэлхэ, Советскэ Союзай арадуудтай хани барисаагаа бүхэжүүлхэ ба үргэдхэхэ, Советскэ Союзай ахадүү Коммунистическэ партитай идейнэ холбоо барисаагаа хододоо бэхижүүлхэ гэжэ Циранкевич уряалба.

Арадуудай вождь, багша Иосиф Виссарионович Сталинай бүхы ами наhаниинь марксизм-ленинизмын идейнүүдэй илан мандахын түлөө, шэнэ үнэн зүб байгуулалтын илахын түлөө, эб найрамдалай болон социализмын түлөө тэмсэhэн героизмынгаа талаар үзэгдөө дуулдаагүй тэмсэл мүн гэжэ митинг дээрэ үгэ хэлэhэн Польско хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Ф. Южвяк зааба.

Митингын hүүлээр колоннонуудай шаналал-гашуудалай жагсаал захалба. Иосиф Виссарионович Сталинай нэрэмжэтэ культура болон наукын варшавска Ордоной барилгашад—Сталинска түлөөлэгшэд энэ жагсаалые нээбэ.

Шаналал-гашуудалай жагсаал гурбан часhаа үлүүтэй сат соо үргэлжэлөө. Польско арадые сүлөөлhэн агуухэ сүлөөлэгшэ, арадуудай инаг вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай дурасхаалые хүндэлэн Варшавын 350 мянга гаран ажалшад трибунын урдуур гараба.

ВАРШАВА, мартын 9. (ТАСС). Сталиногруд, Познань, Белосток, Олштин болон бусад олон городуудта ажалшадай шаналал-гашуудалай митингнүүд болоо.

80 мянган ажалшадай хабаадалгатайгаар Сталиногруд городто болоhон митинг дээрэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ бэшэг нэгэн hаналаар баталан абтаа. Тэрэ бэшэг соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Сталинай hургаалда үнэн сэхэ байхабди, манай арадуудай хоорондохи хани барисаанай холбооe бүри шангаар бэхижүүлхэбди, Советскэ Союзай агуухэ Коммунистическэ партиин Сталинска хүтэлбэрилэгшэдые тойрон зэргэнүүдээ бүри нигтаар жагсаахабди гэжэ прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождиин дурасхаалда бидэ тангариг үргэнэбди;

Үйлэдбэриингөө түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл, Эхэ оронойнгоо экономическа болон оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэл улам шангадхахабди гэжэ коммунизмын агуухэ ударидагшын дурасхаалда тангариг үргэнэбди;

Өөhэдынгөө зэргэнүүдые улам бүхөөр жагсаахабди, революционно hэрэмжэеэ шангадхахабди, бүхы дайсадтай хайра гамгүйгөөр тэмсэхэбди гэжэ революциин хэлбэришэгүй вождиин дурасхаалда тангариг үргэнэбди».

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, мартын 9. (ТАСС). И. В. Сталинай дурасхаалда зорюулагдаhан шаналал-гашуудалай митинг эндэ мүнөөдэр болоо. И. В. Сталинай памятнигай урда тээшэ туйлай ехэ талмай дээрэ, тэрэшэлэн ойр шадарай үйлсэнүүдтэ 500 шахуу мянган Будапештын ажалшад суглараа. Һаяхан түхеэрэгдэhэн энэ талмайда будапештскэ городской Соведэй шиидхэбэреэр үсэгэлдэр И. В. Сталинай нэрэ олгогдобо.

Венгерскэ Арадай республикын правительствын гэшүүд, венгерскэ ажалшадай партиин хүтэлбэрилэгшэд, Венгридэхи СССР-эй посол Е. Д. Киселев трибуна дээрэ гарана. Тэрэшэлэн дипломатическа корпусой гэшүүд митинг дээрэ байлсаа. Венгерскэ Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо, Венгерскэ ажалшадай партиин ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн Эрне Гере митинг дээрэ үгэ хэлэбэ.

Инаг, түрэл, эсэгэ, манай угаа ехэ хани нүхэр ба багша нүхэр Сталинай нүгшэhэндэ манай парти, хүдэлмэришэн анги, ажалшад тариашад, интеллигенци, манай венгерскэ бүхы арад уйдхарлан гашуудажа байна.

Улаан Чепелиин хүдэлмэришэдэй зүгhөө токарь стахановец Имре Муска митинг дээрэ үгэ хэлэжэ, Вождиин hургаалда үнэн сэхэ байхабди, дайсад тушаа hэрэмжэтэй байхабди, үйлэлбэри дээрээ улам амжалтатайгаар ажаллахабди гэжэ Будапештын хүдэлмэришэдэй зүгhөө тэрэ тангариг үргэбэ.

Сталинварош гэжэ венгерскэ социалистическэ түрүүшын городой ажалшадай зүгhөө хүдэлмэришэн Бела Бойер үгэ хэлэбэ.

Митингын дүүрэhэнэй hүүлээр артиллерийскэ салюдай болоhоор байтар И. В. Сталинай памятнигта веногуудые табиба.

ФИНЛЯНДИ

ХЕЛЬСИНКИ, мартын 9 (ТАСС). Мүнөөдэр нүхэр И. В. Сталиниие хүдөөлүүлхэ үдэр Финляндиин столицын гүрэнэй болон коммунальна байшангууд дээрэ гүрэнэй тугууд тонгойлгогдобо. Бүхы дэлхэйн ажалшадай агуухэ вождь, багша И. В. Сталинай дурасхаалда газетэнүүд өөhэдынгөө хуудаhануудые зорюулба.

«Финлянди — Советскэ Союз» гэжэ обществын үүсхэлээр И. В. Сталинай дурасхаалда зорюулагдаhан шаналал-гашуудалай суглаан Мессухалли гэжэ бага залда соо үдэшэлэн болоо. Республикын президент Паасикиви, правительствын гэшүүд, Советскэ Союзай, Хитад Арадай Республикын, арадай демократиин европейскэ оронуудай болон бусад оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд, Хельсинкиин олон тоото гражданинууд суглаан дээрэ байлсаба.

Сеймын депутат Маури Рюэмя суглаае нээбэ. Тэрэ хадаа Генералиссимус И. В. Сталинай дурасхаалые hууриhаа бодожо хүндэлхые дурадхаба. Бултадаа бодоод гашуудалтайгаар абяа анирүгүй байлоод байба.

«Эб найрамдал сахилтын хэрэгые арадуудай өөhэдынгөө гартаа абаад, эсэстэнь хүрэтэр хамгаалжа байгаа hаань, эб найрамдал сахигдаха, бэхижэхэ юм. Арадай олониитые дай үүдхэгшэдэй худал хуурмагаар төөрюулээд, тэдэниие мэхэлээд, тэдэниие дэлхэйн шэнэ дайнда оруулжа шадаа hаань, дай зайлашагүй боложо болохо юм.

Тиимэ дээрэhээ дай үүдхэгшэдэй гэмтэ мэхэ гохонуудые элишэлжэ зэбсэг байhан туладаа эб найрамдалые сахихын түлөө үргэн кампани мүнөө шухала удхашанартай байна» гэжэ Сталинай хэлэhэн үгэнь эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэндэ Генералиссимус Сталинай захиhан захяа гээшэ гэжэ Рюэмя хэлэбэ.

Хани барисаан, харилсан туhаламжалалсалга, бэе бэедээ туhа хүргэлгэ тухай хэлсээн, манай арадуудай хоорондохи хани барисаае саашадаа али бүхы талаарнь бэхижүүлхэ, эб найрамдал хангаха гэhэн зорилготой хэлсээн манай арадта Генералиссимус Сталинай захиhан захяа мүн.

Рюэмя энэ сталинска захяа дүүргэхые уряалба.

Удаань дотоодын хэрэгүүдэй Министр Сукселайнен үгэ хэлэбэ.

ХРОНИКО

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо нүхэр Кузнецов Василий Васильевичые Хитадай Арадай Республикада байха СССР-эй Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посолоор томилбо.

* * *

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Панюшкин Александр Семеновичые ондоо хүдэлмэридэ ороhонтойнь дашарамдуулан Хитадай Арадай Республикада байгаа СССР-эй Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посолой уялгануудhаа сүлөөлбэ.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23. заместителя редактора—7-85, отв секретаря—3-23 Отделов партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест информации и писем—11 05 Для междугородных переговоров—16.

Н—00492. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000